

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Projektowanie uniwersalnej kultury - dostępność w instytucjach kultury

Zadanie 1 Przedsięwzięcie szkoleniowe

Strategia wdrażania dostępności w oparciu o Model Dostępnej Kultury

Dokument służy wypracowaniu strategii wdrażania dostępności w instytucji kultury. Wskazuje najważniejsze zagadnienia i obszary, które muszą być wzięte pod uwagę w sytuacji tworzenia planu inicjowania i rozwijania dostępności w oparciu o Model Dostępnej Kultury.

Regulamin zadania 1 w projekcie „Projektowanie uniwersalnej kultury – dostępność w instytucjach kultury”, definiuje Strategię wdrożenia modelu dostępności jako – dokument opisujący sposób wdrożenia modelu dostępności, uwzględniający m.in. cele i harmonogram działań, dobór narzędzi niezbędnych do tworzenia oferty kulturalnej z partycypacyjnym udziałem grupy docelowej, opis zasad komunikacji z grupą docelową oraz interesariuszami działań IK, sposobu identyfikacji potrzeb i doboru środków ich zaspokajania, identyfikację ryzyk, sposoby weryfikacji sukcesu oraz niezbędne zasoby.

Tworzenie strategii ma być Wynikiem ciągu szkoleń i sesji tutorskich oraz pracy nad autodiagnozą, które są zaproponowane każdej instytucji kultury włączonej w to działanie.

Opracowywanie strategii jest pomyślane jako proces, w który należy zaangażować jak najwięcej pracowników i pracownic każdej instytucji. Punktem wyjścia do tworzenia strategii jest obecna, zidentyfikowana w całym spektrum działań projektowych sytuacja instytucji kultury. W oparciu o ten stan proponujemy stworzyć strategię w dwóch wymiarach – planu krótkoterminowego i długoterminowego. Spojrzenie na instytucję w tych dwóch wymiarach pozwoli, naszym zdaniem, najlepiej przygotować się do wdrażania zmian systematycznych, efektywnych i odpowiadających rzeczywistym możliwościom instytucji kultury. Pozwoli też odpowiedzieć na oczekiwania odbiorców ze szczególnymi potrzebami, zwłaszcza osób z niepełnosprawnością i osób starszych.

Dokument wskazuje elementy, które można wziąć pod uwagę przy budowaniu strategii wdrażania dostępności w oparciu o Model Dostępnej Kultury. Poszczególne punkty/obszary mogą zostać dowolnie rozszerzone według uznania instytucji kultury, uwspólnione z procedurami wewnętrznymi instytucji lub dostosowane do już istniejących dokumentów.

Stan obecny

Rodzaj instytucji kultury, zespół i podejmowane działania

Wypełniając ten punkt można skorzystać z opublikowanego na stronie www instytucji, a wymaganego przez Ustawę o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, opisu działań podejmowanych przez IK. **Limit słów:** maksymalnie 500.

W tej części proszę uwzględnić zwłaszcza:

1. Nazwę, rodzaj instytucji kultury i założenia programowe.

Muzeum Polskiej Piosenki w Opolu to samorządowa instytucja kultury powstała w 2007 roku z inicjatywy Miasta Opola. Od 2016 roku prezentuje nowoczesną wystawę stałą ukazującą rozwój polskiej muzyki rozrywkowej. Placówka o charakterze dokumentacyjnym, edukacyjnym i popularyzatorskim gromadzi, konserwuje i udostępnia zbiory, ilustrujące dzieje polskiej piosenki od XX wieku po dziś dzień. Muzeum jest ściśle związane z tradycją Krajowego Festiwalu Polskiej Piosenki w Opolu, który od 1963 r. jest wizytówką miasta.

2. Zespół, kompetencje pracowników i pracownic.

Zespół to m.in. działy: Wystaw i Edukacji, Zbiorów, Promocji, Organizacyjno-Informacyjny, Finansowy i Techniczno-Administracyjny. Instytucją kieruje Dyrektor powoływany przez Prezydenta Opola, wspierany przez Radę Muzeum. Od stycznia 2025 r. funkcję Koordynatora ds. dostępności pełni pracownik Działu Wystaw i Edukacji, a dostępność traktowana jest jako priorytet programowy. Dział też nieformalny zespół ds. dostępności, zaangażowany w przedsięwzięcie. Pracownicy podnoszą kwalifikacje, m.in. w obsłudze osób ze szczególnymi potrzebami; kadra i współpracownicy biorą udział w szkoleniach. Część zespołu tworzy materiały: AD, ETR, napisy, teksty alternatywne. Muzeum nie zatrudnia tłumacza PJM. Przy projektowaniu oferty kulturalnej instytucja współpracuje z fundacjami i ekspertami z niepełnosprawnościami. Konsultujemy się – np. przy audytach i tworzeniu rozwiązań dostępnościowych współpracujemy z fundacjami (Fundacja Pełni Kultury, Fundacja Szansa – Jesteśmy Razem) oraz ekspertami z niepełnosprawnościami podczas testowania usług. Organizacja wydarzeń kulturalnych odbywa się zespołowo.

3. Działania będące w stałej ofercie instytucji oraz działania nietypowe, podjęte na przykład w ostatnim roku działalności.

Muzeum udostępnia ofertę szerokiej publiczności. Od 2009 r. odbywają się spotkania ze znanymi artystami - realizujemy je na parterze lub z przejazdem windą czy transportem na i z wydarzenia. W 2016 r. we współpracy z Fundacją „Siódmy Zmysł” zorganizowano integracyjny spektakl z audiodeskrypcją na żywo. Część koncertów, spotkań, oprowadzań i wykładów ma formę hybrydową - stacjonarną i online. Muzeum organizuje też festiwal „Mini-Debiuty” dla przedszkolaków z całej Polski, dostosowany do dzieci różnych potrzeb (opieka wolontariuszy, komunikacja z opiekunami). Stała oferta edukacyjna obejmuje warsztaty i zajęcia dla różnych grup: od przedszkolaków - np. „Mała Akademia Instrumentów”, przez uczniów, po seniorów i osoby z niepełnosprawnościami. Zajęcia są dostosowane metodycznie do indywidualnych potrzeb, a część warsztatów prowadzona jest w formie sensorycznej. Promocja prowadzona jest w mediach tradycyjnych, społecznościowych, lokalnych instytucjach i w mieście. Działania dostępnościowe

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

realizujemy także dzięki grantom – np. w 2024 r. z Fundacją Pełni Kultury w projekcie KPO „Masz świat u stóp - łączące warsztaty muzyczne”, (udział osób pełnosprawnych oraz z niepełnosprawnościami).

4. Współpracę ze środowiskami, organizacjami i podmiotami lokalnymi, nie tylko związanymi z osobami z niepełnosprawnością i osobami starszymi.

W ramach warsztatów muzycznych „Mała Akademia Instrumentów” (13 edycji) muzeum współpracuje z lokalnymi placówkami oświaty i kuratorium, a w 2025 r. także z opolską Filharmonią. Promocja odbywa się we współpracy z miastem, mediami i radiem. Przy projektach grantowych partnerami są m.in. Dom Dziennego Pobytu i Centrum Aktywizacji Społecznej, których seniorzy uczestniczą też w wydarzeniach. Osoby starsze są także często odbiorcami oferty - Noc Kultury, spotkania, i inne. W 2024 r. podpisano porozumienie ze Szkołą Specjalną w Opolu dotyczące udziału w warsztacie „Aktywne słuchowisko” oraz nawiązano współpracę z Polskim Związkiem Głuchych z Opola przy projekcie „Masz świat u stóp”. Opracowano wtedy materiały z tłumaczeniem na PJM. Nowe rozwiązania dostępnościowe są testowane z udziałem lokalnych ekspertów z niepełnosprawnościami – w 2025 r. odbył się spacer diagnostyczny z pętlą na wystawie, testowaną przez osobę z aparatem słuchowym.

Sposoby badania potrzeb publiczności o szczególnych potrzebach

Proszę opisać dotychczas przeprowadzone działania, które miały na celu diagnozę potrzeb środowisk osób z niepełnosprawnościami, w tym działania o charakterze badawczym, animacyjno-badawczym czy sieciującym. Proszę uwzględnić zaangażowanie pracowników i pracownic instytucji kultury w takie działania, sytuacje wykorzystania zewnętrznych ekspertów, wskazać kontekst podjętych dotychczas działań.

Limit słów: maksymalnie 500.

Rozwiązując problemy związane z dostępnością dla osób z niepełnosprawnościami, kluczowe jest ich wysłuchanie i zrozumienie rzeczywistych potrzeb zamiast narzucania własnych pomysłów. Przeprowadzono zatem konsultacje i warsztaty z osobami z niepełnosprawnościami (w szczególności ze Szkoły Specjalnej z Opola oraz z podopiecznymi Fundacji Free) oraz ich opiekunami, angażując pracowników Muzeum w diagnozę barier i analizę potrzeb. Odbyły się konsultacje eksperckie – współpraca z lokalnymi organizacjami działającymi na rzecz osób z niepełnosprawnościami. Zaangażowanie pracowników i pracownic Muzeum Polskiej Piosenki jest na wysokim poziomie. Budowanie postawy otwartości i wrażliwości na różnorodność uczestników działań muzeum przejawia się w tym, że kadra muzeum brała udział w warsztatach z zakresu dostępności, języka inkluzyjnego oraz obsługi osób z niepełnosprawnościami. Pracownicy Muzeum uczestniczyli w szkoleniach, mających na celu podnoszenie kompetencji, m.in.:

- „Gość niepełnosprawny w muzeum” (2017 r.) - NIMOZ
- „Senior w muzeum” (2019 r.) - NIMOZ
- „Język inkluzyjny LGBT+ - jak mówić i pisać, żeby nie wykluczać” (2022 r.) - Stowarzyszenie Grupa Stonewall z Poznania
- „Badania w sektorze kultury. Dostępność” (2022 r.) - Zakład Zarządzania Kulturą Instytutu Kultury na Wydziale Zarządzania i Komunikacji Społecznej Uniwersytetu Jagiellońskiego oraz Stowarzyszenie Instytut Badań Organizacji Kultury – IBOK
- „Festiwal Zmysły Niedocenione” (2024 r.) - ARTzona Ośrodek Kultury Norwida w Krakowie

- „Osoba w spektrum autyzmu w instytucji kultury” (2025) - Miejska Biblioteka Publiczna w Opolu, prowadzenie: Fundacja na Rzecz Rozwoju Audiodeskrypcji Katarynka

W grudniu 2023 roku zaproszono pracowników Fundacji Szansa - Jesteśmy Razem do przeprowadzenia audytu dostępności w zakresie architektonicznym i informacyjno-komunikacyjnym. W przygotowanym po audycie raporcie zalecono m.in. stworzenie ścieżek naprowadzających, montaż systemu YourWay, oznaczenie stopni schodów kontrastującymi taśmami. W podsumowaniu wykazano: „Obiekt Muzeum Polskiej Piosenki w 50% spełnia wymagania dostępności określone w ustawie o dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami z 19 lipca 2019 r. W pozostałych 50% zaleca się wyeliminowanie słabości wskazanych w raporcie”.

W roku 2024 w ramach projektu KPO dla kultury „Wasowski. Co dalej?” podjęliśmy lokalne działania sieciujące ze Szkołą Specjalną z Opola (uczniowie ze szczególnymi potrzebami w obszarze czucia i rozumienia wraz z nauczycielkami wzięli udział w edukacyjnym warsztacie muzycznym) oraz z Domem Złotej Jesieni zrzeszającym osoby w wieku senioralnym (udział w spotkaniu z zakresu edukacji kulturowej, pt. „Wasowski da się lubić”).

Ponadto w 2024 r. w ramach projektu KPO dla kultury „Masz świat u stóp – łączące warsztaty muzyczne” wykorzystano wsparcie zewnętrznych ekspertów ds. dostępności, tj. pracowników (z niepełnosprawnościami) Fundacji Pełni Kultury oraz przeprowadzono audyt dostępności w zakresie architektonicznym i informacyjno-komunikacyjnym. Działania miały charakter badawczo-animacyjny i sieciujący. Kontekst działań wynikał z potrzeby zwiększenia dostępności oferty kulturalnej oraz audytu dotychczas podjętych działań.

Opis głównych barier dostępności dla osób z niepełnosprawnościami i osób starszych w zakresie realizacji działań kulturalnych.

Opis należy sporządzić z uwzględnieniem Modelu dostępnej kultury – etapów podróży odbiorcy lub obszarów dostępności, w zależności od sytuacji.

Limit słów: maksymalnie 500.

1. Pozyskanie informacji o wydarzeniu:

częściowo zgodna strona internetowa z załącznikiem do ustawy o dostępności cyfrowej, mała liczba materiałów dostępnościowych publikowanych na stronie www, takich jak np. Przedprzewodnik, wizytówka informująca o instytucji w PJM.

2. Proces zakupu biletów:

brak kontrastowych oznaczeń szklanych drzwi wejściowych do instytucji, brak ścieżek naprowadzających z głównego wejścia do kasy, brak tłumacza PJM w instytucji i brak usługi tłumacza online, (zbyt wysoka lada przy kasie).

3. Droga na wydarzenie i powrót:

brak opisu drogi na wydarzenie (nie posiadamy informacji o najłatwiejszym sposobie dojazdu), brak filmu prezentującego drogę z przystanku do instytucji, brak miejsca parkingowego znajdującego się blisko wejścia do Muzeum, ponadto parking wyłożony jest kostką granitową.

4. Poruszanie się po przestrzeni instytucji:

brak ścieżek naprowadzających w budynku (mogłyby powodować trudności komunikacyjne spowodowane dość małą i wąską przestrzenią wystawy), brak tyflografiki przestrzeni instytucji i tyflomap, brak procedury wewnętrznej dotyczącej zasad ewakuacji osób z niepełnosprawnościami oraz sprzętu do ewakuacji, brak tłumacza PJM na żywo oraz usługi tłumacza online, brak materiałów informujących o przestrzeni tłumaczonych na PJM, brak czytelnych piktogramów, prostych symboli, tabliczek informacyjnych i mapki informacyjnej o przestrzeni, brak pokoju wyciszeń i słuchawek wygłuszających, zbyt wysoki blat na stanowisku recepcyjnym z audioprzewodnikami, brak oznakowania przestrzeni w sposób kontrastowy i w alfabecie Braille'a.

5. Doświadczenie wydarzenia:

wystawa posiada dużo bodźców wizualno-dźwiękowych, brak pokoju wyciszeń i słuchawek wygłuszających oraz cichych godzin ze względu na prezentowane teksty kultury w postaci koncertów, piosenek i materiałów audio-wideo, brak makiet czy tyflografik w sali, w której odbywa się wydarzenie, brak odbiorników / narzędzi do AD i audiodeskrypcji na żywo podczas organizowanych wydarzeń, brak materiałów wizualnych - kart, prostych symboli stosowanych podczas wydarzenia, brak materiałów dotykowych (tyflografiki) przy wybranych eksponatach, duża ilość tekstów kultury prezentowana w materiałach dźwiękowo-wizualnych (polska piosenka), brak możliwości skorzystania ze wszystkich pomieszczeń (stosowanie dostępu alternatywnego), np. budka nagrań będąca elementem stałym wystawy posiada zbyt wąskie wejście oraz zbyt mały profil manewrowy wewnątrz budki, niektóre stanowiska z eksponatami zaprojektowane są w sposób niedostępny (prezentacja na złej wysokości), brak składanych i mobilnych krzeseł dla osób starszych - obecne siedzenia są нефункционалне.

6. Utrzymanie kontaktu z instytucją:

brak stałych narzędzi ewaluacyjnych, które pozwalałyby zdobywać wiedzę na temat potrzeb osób o szczególnych potrzebach, mała liczba działań sieciujących i partycypacyjnych z lokalnymi instytucjami zrzeszającymi osoby z niepełnosprawnościami skupiających się na rozwijaniu trwałych relacjach oraz ewaluacji wydarzeń.

Opis najważniejszych potrzeb w zakresie tworzenia oferty instytucji kultury dla osób z niepełnosprawnościami i osób starszych

Proszę opisać kluczowe potrzeby instytucji w zakresie wdrażania i rozwijania dostępności, które ujawniły się przed rozpoczęciem udziału w projekcie „Projektowanie Uniwersalne Kultury” oraz w trakcie przedsięwzięcia szkoleniowego. **Limit słów:** maksymalnie 500.

1. Kluczowe potrzeby instytucji w zakresie wdrażania i rozwijania dostępności ujawnione przed rozpoczęciem udziału w projekcie:

- Pozyskanie nowych narzędzi, wiedzy i inspiracji potrzebnych do zwiększania dostępności oferty kulturalnej instytucji.
- Zdiagnozowanie instytucji oraz oferty: przyjrzenie się barierom i potrzebom odbiorców z niepełnosprawnościami oraz osób starszych, a także podnoszenie wiedzy na temat obecnego stanu dostępności architektonicznej, cyfrowej oraz informacyjno-komunikacyjnej.
- Udział w procesie szkoleniowym, który wspierałby zespół instytucji w rozwijaniu bardziej dostępnej oferty kulturalnej, a także w planowaniu działań krótkoterminowych i długoterminowych wraz z weryfikacją.
- Praca zespołowa na rzecz w projekcie szkoleniowym, który, a także zaprasza do wdrażania skutecznych rozwiązań większą liczbę osób, co przekłada się na wypracowanie dobrych praktyk i najefektywniejszych sposobów udostępniania oferty.
- Zdobycie nowych umiejętności dot. projektowania oferty z partycypacyjnym udziałem osób z niepełnosprawnościami i osób starszych.
- Podnoszenie kompetencji koordynatorki ds. dostępności z zakresu zarządzania dostępnością, współpracy zespołowej, planowania dostępności w perspektywie krótko i długoterminowej.
- Wdrażanie standardów dostępności - opracowywanie procedur i materiałów wewnętrznych w instytucji, organizowanie zebrań związanych z udostępnianiem oferty kulturalnej instytucji.

2. Kluczowe potrzeby instytucji w zakresie wdrażania i rozwijania dostępności ujawnione w trakcie przedsięwzięcia szkoleniowego:

- Powołanie zespołu ds. dostępności o charakterze formalnym. Współpraca koordynatorki ds. dostępności z zespołem.
- Podnoszenie kompetencji i doświadczeń dotyczących zarządzania przez koordynatorkę ds. dostępności.
- Regularny udział pracowników w szkoleniach, na przykład: prosty język, obsługa osób ze szczególnymi potrzebami, dostępność cyfrowa, tworzenie dostępnych materiałów/ dokumentów. Budowanie wspólnego dostępnościowego języka w instytucji.
- Pozyskiwanie dotacji na wdrażanie nowych rozwiązań i zakup usług/ narzędzi poprawiających stan dostępności w instytucji.
- Konsultacje materiałów i rozwiązań dostępnościowych tworzonych i wdrażanych w instytucji z ekspertami oraz lokalnym środowiskiem osób ze szczególnymi potrzebami. Dostrzegamy potencjał w obszarze konsultacji i testowania rozwiązań udostępnianej oferty z grupą docelową.

- Zawiazywanie relacji z fundacjami/ organizacjami/ instytucjami zrzeszającymi osoby z niepełnosprawnościami oraz osoby starsze - rozwijanie lokalnych współprac w obszarze dostępności.
- Planowanie i realizacja wydarzeń oferty kulturalnej z partycypacyjnym udziałem osób ze szczególnymi potrzebami.
- Prace zespołu instytucji nad stroną internetową - częściowo dostępna z załącznikiem do ustawy.

Podsumowując, udział w przedsięwzięciu uświadomił pracownikom jak istotne jest przejście od działań jednorazowych do systemowego planowania dostępnej oferty, tak aby przedsięwzięcia muzeum były bardziej dostępne dla różnorodnych potrzeb publiczności. Widzimy potrzebę zwiększania dostępności oferty kulturalnej na różnych etapach planowania i udostępniania w oparciu o inspiracje Modelem Dostępnej Kultury.

Ogólna ocena dostępności instytucji kultury dla osób z niepełnosprawnościami

Proszę zaznaczyć na skali od 0 do 10, gdzie 0 oznacza całkowity brak dostępności, a 10 pełną dostępność.

Ogólna ocena dostępności instytucji kultury										
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

Cele w zakresie poprawy dostępności dla osób z niepełnosprawnościami i osób starszych

Cele instytucji w zakresie poprawy dostępności instytucji dla osób z niepełnosprawnościami i osób starszych perspektywie krótkoterminowej, to jest do końca 2026 roku. Limit słów: maksymalnie 500.

Uwaga: cele muszą być powiązane z opisem barier i potrzebami.

1. Partnerstwo instytucji z Biurem ds. Dostępności Miasta Opola w zakresie wydarzenia, pn. Dostępne Opole. Kierunek: spotkanie samorzeczników, realizowane poprzez współpracę na rzecz organizacji wydarzenia w Muzeum Polskiej Piosenki w Opolu, listopad 2025 r.
2. Zlecenie opracowania i wdrożenie w instytucji procedury wewnętrznej dotyczącej ewakuacji osób z niepełnosprawnościami, realizowane poprzez dodanie nowego rozdziału w aktualnym dokumencie - Instrukcji Bezpieczeństwa Pożarowego, do końca grudnia 2025 r.
3. Powołanie zespołu ds. dostępności o charakterze formalnym, realizowane poprzez zarządzenie dyrektora instytucji wydane do końca stycznia 2026 r.
4. Poprawa dostępności cyfrowej, architektonicznej oraz informacyjno-komunikacyjnej (w oparciu o ustawę z dnia 19 lipca 2029 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami oraz ustawę z dnia 4 kwietnia 2019 r. o dostępności

cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych),
realizowana od stycznia 2026 r. do października 2026 r.

Poprawa dostępności architektonicznej realizowana poprzez: zlecenie wykonania profesjonalnego audytu architektonicznego, zakup sprzętu ewakuacyjnego do opracowanej i wdrożonej w 2025 r. procedury ewakuacyjnej, opracowanie treści do systemu informacji i zlecenie wykonania planu tyflograficznego budynku i jego montaż, zakupienie oraz montaż systemu informacji głosowej typu YourWay, oznakowanie wybranej przestrzeni muzeum w sposób kontrastowy (lustrzane elementy, drzwi, schody, itd.) oraz oznakowanie w alfabecie Braille'a (istotne punkty, np. poręcze schodów).

Poprawa dostępności cyfrowej realizowana poprzez: zaprojektowanie i wykonanie nowej strony internetowej całkowicie zgodnej z załącznikiem do ustawy z dnia 4 kwietnia 2019 r.(...) oraz aktualnymi wytycznymi zawartymi w standardzie WCAG, prace zespołu instytucji nad materiałami i treściami publikowanymi na stronie www.

Poprawa dostępności informacyjno-komunikacyjnej realizowana poprzez: opracowanie treści do wizytówki PJM oraz zlecenie wykonania usługi (plik wideo z tłumaczeniem PJM i napisami wraz z publikacją na stronie internetowej), opracowanie i publikacja na stronie www instruktażu jak najłatwiej dotrzeć do muzeum (droga do instytucji), zlecenie wykonania prostych do odczytania symboli oraz tabliczek informacyjnych z brajlowskimi opisami (oznakowanie przestrzeni w sposób zrozumiały i dostępny).

5. Rozwijanie trwałych współprac ze środowiskiem osób ze szczególnymi potrzebami - tworzenie bazy lokalnych kontaktów i pogłębianie relacji z instytucjami/ organizacjami/ fundacjami zrzeszającymi osoby ze szczególnymi potrzebami, rozpoznanie potrzeb odbiorców instytucji i preferencji (konsultowanie), promowanie dostępnej oferty wśród potencjalnych odbiorców, współpraca na rzecz zwiększania dostępności oferty instytucji.

Realizacja poprzez organizację spotkań konsultacyjno-informacyjno-integracyjnych oraz organizację minimum 2 wydarzeń opartych o proces partycypacyjny z osobami ze szczególnymi potrzebami.

Działania realizowane od marca 2026 roku do października 2026 roku.

6. Przygotowanie i przeprowadzenie procesu ewaluacyjnego po zrealizowanych wydarzeniach w ramach udostępnianej oferty kulturalnej, realizacja poprzez opracowanie ankiet ewaluacyjnych zarówno dla odbiorców, jak i osób zaangażowanych w organizację wydarzeń oraz przeprowadzenie ewaluacji, podsumowanie i analizę zebranych informacji.
Realizacja działania od marca 2026 roku do listopada 2026 roku.

Cele instytucji w zakresie poprawy dostępności instytucji dla osób z niepełnosprawnościami i osób starszych w perspektywie długookresowej, to jest do końca 2030 roku. Limit słów: maksymalnie 500.

Uwaga: cele muszą być powiązane z opisem barier i potrzebami.

1. Poprawa obsługi z wykorzystaniem środków wspierających komunikowanie się (dostępność informacyjno-komunikacyjna), realizacja poprzez wprowadzenie usługi tłumacza PJM online, realizację urządzeń czy środków technicznych do obsługi osób słabosłyszących (2027 rok).

2. Wdrażanie nowych metod pracy z osobami ze szczególnymi potrzebami w ramach prowadzonej oferty edukacyjno-kulturowej, realizacja poprzez wewnętrzne szkolenia, wymianę doświadczeń i inspiracji oraz udział edukatorów w szkoleniach, (2027 rok).
3. Montaż kodów QR na wystawie stałej kierujących do audiodeskrypcji dotyczącej wybranych elementów wystawy, opublikowanych na stronie internetowej instytucji, (2027 r.)
4. Opracowanie i publikacja Przedprzewodnika na stronie www, (2028 r.)
5. Wyposażenie instytucji w mobilne krzesła dla osób starszych, realizowane poprzez prace remontowe - demontaż obecnych siedzisk przymocowanych do podłoża (I i II kwartał 2028 r.).
6. Wsparcie poruszania się po przestrzeni instytucji dla osób ze szczególnymi potrzebami w obszarze wzroku, realizowana poprzez instalację środków technicznych, takich jak np. montaż ścieżek / naklejek naprowadzających (III i IV kwartał 2028 r.).
7. Udostępnianie materiałów audio-wideo na wystawie stałej - dodawanie tłumaczeń PJM do poszczególnych materiałów oraz audiodeskrypcji, (2028 r.).
8. Budowa nowej i dostępnej budki nagraniowej (obszar ruch) będącej elementem stałym wystawy, (2028 r.).
9. Zakup i montaż pętli indukcyjnej w sali kinowo-koncertowej, (2028 r.).
10. Wspieranie dostępności oferty w obszarze wzroku i słuchu, realizowane poprzez organizację wybranych wydarzeń zaplanowanych w kalendarzu instytucji z audiodeskrypcją oraz tłumaczeniem na PJM, realizacja od 2027 r. do 2030 r.
11. Udostępnianie wystawy stałej i czasowej o nowe materiały i rozwiązania - zlecenie opracowania tyflografik lub wydruków 3D do wybranych eksponatów prezentowanych na wystawie, realizacja od 2027 r. do 2030 r.
12. Podnoszenie kompetencji pracowników, koordynatorki i zespołu ds. dostępności oraz pracowników, współpracowników i nowo zatrudnianych pracowników, realizowane poprzez udział w szkoleniach i warsztatach, od 2027 r. do 2030 r.
13. Niwelowanie barier technicznych w dostępie do instytucji, zakup usług i narzędzi zwiększających dostępność oferty instytucji kultury, realizowane poprzez pozyskiwanie dotacji zewnętrznych, od 2027 r. do 2030 r.

Planowany sposób pomiaru osiągnięcia celu krótkoterminowego.

Należy podać nazwę i definicję wskaźnika, jego wartość oraz sposób pomiaru.

Limit słów: maksymalnie 500.

1. Wskaźnik: Wydarzenie realizowane w Muzeum, pn. Dostępne Opole. Kierunek: spotkanie samorządników (wartość 1), sposób weryfikacji: otrzymane podziękowanie od Biura ds. Dostępności Miasta Opola za współpracę i partnerstwo w ramach organizacji wydarzenia w Muzeum Polskiej Piosenki.
2. Wskaźnik: Wdrożenie procedury wewnętrznej dotyczącej ewakuacji osób z niepełnosprawnościami (wartość 1), sposób weryfikacji: wewnętrzne ogłoszenie dokumentu wraz z rejestrem pracowników zapoznanych z instrukcją.
3. Wskaźnik: Powołanie zespołu ds. dostępności w instytucji (wartość 1), sposób weryfikacji: ogłoszenie zarządzenia dyrektora w instytucji (mail do pracowników) oraz publikacja składu zespołu na stronie internetowej instytucji.
4. Wskaźniki:

- Szczegółowa lista działań do każdej dostępności: architektoniczna, cyfrowa i informacyjno-komunikacyjna (łączna wartość 3), weryfikacja: monitoring własny listy w oparciu o dokumenty: audyt, faktura/ rachunek/ protokół odbioru.

Charakterystyka:

- dostępność architektoniczna zakładu - zlecenie i realizację profesjonalnego audytu architektonicznego, zakup sprzętu ewakuacyjnego do opracowanej i wdrożonej do końca 2025 r. procedury ewakuacyjnej, zapewnienie planu tyflograficznego budynku wraz z montażem, zakup i montaż systemu informacji głosowej typu YourWay, oznakowanie wybranych elementów przestrzeni w sposób kontrastowy oraz oznakowanie istotnych punktów w alfabecie Braille'a.
- dostępność cyfrowa zakładu - eliminację istniejących barier poprzez zaprojektowanie i wykonanie nowej strony internetowej całkowicie zgodnej z załącznikiem do ustawy z dnia 4 kwietnia 2019 r.(...) oraz aktualnymi wytycznymi zawartymi w standardzie WCAG, a także pracę wewnętrzną nad udostępnianymi na stronie www materiałami, dokumentami, zasobami i treściami w ramach poszczególnych działów instytucji.
- dostępność informacyjno-komunikacyjna zakładu - opracowanie treści do wizytówki PJM oraz zlecenie wykonania pliku wideo z tłumaczeniem i napisami, opracowanie i publikacja na stronie www instruktażu jak najłatwiej dotrzeć do muzeum - droga do instytucji, zlecenie wykonania prostych do odczytania symboli oraz tabliczek informacyjnych z brajlowskimi opisami - oznakowanie przestrzeni w sposób zrozumiały i dostępny.

5. Wskaźnik: Organizacja i przeprowadzenie sieciujących spotkań z lokalnymi instytucjami wspierającymi osoby o szczególnych potrzebach o charakterze działań konsultacyjno-informacyjno-integracyjnych (wartość 4), sposób weryfikacji: porozumienia zawarte z lokalnymi instytucjami/ organizacjami/ placówkami zrzeszającymi osoby ze szczególnymi potrzebami.

Wskaźnik: Realizacja wydarzeń dostępnych zakładających proces partycypacyjny z osobami ze szczególnymi (wartość minimum 2), sposób weryfikacji: realizacja minimum 2 dostępnych wydarzeń kulturalnych w oparciu o wypracowane wnioski z konsultacji

6. Wskaźnik: Przygotowanie oraz przeprowadzenie pełnej procedury ewaluacyjnej po wydarzeniach, uwzględniającej perspektywę zespołu / osób zaangażowanych w organizację i realizację wydarzenia oraz docelowej grupy odbiorców (wartość - 2 zestawy) sposób weryfikacji: wypełnione ankiety (perspektywa zespołu/ os. odpowiedzialnych za realizację) oraz wypełnione ankiety (perspektywa grupy docelowej - osoby ze szczególnymi potrzebami).

Plan działań na rzecz osiągnięcia postawionych celów

Opis działań planowanych do podjęcia w perspektywie krótkoterminowej, to jest do końca 2026 roku.

Działania muszą być zgodne z diagnozą: opisem głównych barier dostępności dla osób z niepełnosprawnościami i osób starszych oraz opisem najważniejszych potrzeb w zakresie tworzenia oferty instytucji kultury dla osób z niepełnosprawnościami i osób starszych.

Musi być widoczny ich związek z postawionym celem/celami. Działania muszą być zgodne z Modelem dostępnej kultury – wskazywać na obszar dostępności, etap podróży odbiorcy oraz krok, którego/których będą dotyczyć. Katalog działań musi być sporządzony w taki sposób, by wiadomo było, które są zależne od ewentualnego otrzymania grantu w II etapie projektu, a które zostaną zrealizowane niezależnie.

Limit słów: maksymalnie 500.

Działania niezależne od otrzymanego grantu:

1. Partnerstwa podczas wydarzenia "Dostępne Opole. Kierunek: spotkanie samorządników" - podniesienie kompetencji pracowników, diagnozowanie potrzeb, nawiązywanie lokalnych relacji na rzecz zwiększania dostępności oferty instytucji z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób z niepełnosprawnościami. Dotyczy: Kroku 2 i 3 z MDK, Obszarów dostępności: widzenie, słyszenie, rozumienie.
2. Opracowanie i wdrożenie procedury wewnętrznej dotyczącej ewakuacji - bariera i potrzeba zdiagnozowana podczas analizy programu. Dotyczy: Kroku 3 z MDK oraz wszystkich OD.
3. Powołanie zespołu ds. dostępności o charakterze formalnym - potrzeba instytucji, ujawniona w trakcie przedsięwzięcia. Dotyczy: Kroku 1 z MDK.
4. Poprawa dostępności cyfrowej: praca działów instytucji nad materiałami na www - bariera w autodiagnozie. Dotyczy: Kroku 7 z MDK.

Działania zależne od otrzymanego grantu:

1. Poprawa dostępności architektonicznej, cyfrowej oraz informacyjno-komunikacyjnej - związane z likwidacją barier i najważniejszych potrzeb (autodiagnoza i strategia). Wpłyną na dostępność oferty w instytucji i wdrażanie MDK w każdym OD.
 - 1.1. dostępność architektoniczna:
 - zlecenie audytu architektonicznego, związane z różnymi obszarami dostępności oraz analizą wizyty osób ze szczególnymi potrzebami w muzeum podczas zwiedzania wystawy. Dotyczy: Kroku 3, 4, 5 z MDK.
 - zakup sprzętu ewakuacyjnego, związane z etapem podróży: poruszanie się po przestrzeni instytucji, bariera z autodiagnozy. Dotyczy: Kroku od 3 do 8 włącznie z MDK.
 - zlecenie planu tyflograficznego budynku i montaż, związane z etapem podróży: poruszanie się, bariera z autodiagnozy. Dotyczy: Kroku 3-5 z MDK, OD: widzenie.

- zakupienie oraz montaż systemu informacji głosowej typu YourWay, związane z poruszaniem się, bariera z autodiagnozy. Dotyczy: Kroku 3, 4, 5 z MDK, OD: widzenie.
- oznakowanie muzeum w sposób dostępny, oznaczenia kontrastowe i alfabet Braille'a, związane z etapem podróży: poruszanie się po przestrzeni i doświadczenie wydarzenia, bariera z autodiagnozy. Dotyczy: Kroku 3, 4, 5 z MDK, OD: widzenie.

1.2. dostępność cyfrowa:

- zaprojektowanie nowej strony internetowej, bariera ujęta w autodiagnozie, mająca wpływ na pozyskiwanie informacji. Dotyczy: Kroku 7 z MDK oraz każdego OD.

1.3. dostępność informacyjno-komunikacyjna:

- zlecenie i opublikowanie wizytówki instytucji w PJM, bariera z autodiagnozy (analiza programu), związane z etapem pozyskiwania informacji w obszarze słyszenia. Dotyczy: Kroku 7 z MDK.
- opracowanie i udostępnienie na stronie www opisu drogi i sposobu dotarcia, bariera z autodiagnozy: analiza programu, związane z etapem podróży. Dotyczy: Kroku 7 z MDK, OD: poruszanie się.
- montaż czytelnych symboli w muzeum, bariera ujęta w dostępności architektonicznej, związane z etapami poruszanie i doświadczenie wydarzenia. Dotyczy: Kroku 3, 4, 5 z MDK oraz każdego OD.

2. Rozwijanie lokalnych partnerstw ze środowiskiem osób ze szczególnymi potrzebami oraz organizacja minimum 2 wydarzeń z partycypacyjnym udziałem ww. grupy:

- realizacja działań partycypacyjnych, poszerzania kontaktów, rozpoznania potrzeb odbiorców, zwiększania liczby odbiorców ze szczególnymi potrzebami na wydarzeniach, informowania o udostępnianej ofercie, konsultowania oferty, zwiększania dostępności oferty instytucji. Dotyczy: Kroku 2, 4, 6, 7 z MDK.
- Przygotowanie dwóch przedsięwzięć o charakterze partycypacyjnym, potrzeba praktycznego wdrażania MDK podczas oferty, zakłada współdecydowanie osób ze szczególnymi potrzebami. Zaplanowanie rozwiązań dostępnościowych, dostosowane do konkretnego OD. Dotyczy: każdego Kroku z MDK.

3. Przeprowadzenie pełnej procedury ewaluacyjnej - bariera z autodiagnozy oraz potrzeba zespołu, zakłada przeprowadzenie ewaluacji na dwóch poziomach, tj. perspektywa osób zaangażowanych, perspektywa odbiorców wydarzenia. Dotyczy: Kroku 8 z MDK.

**Opis działań planowanych do podjęcia w perspektywie długoterminowej,
to jest do końca 2030 roku.**

Działania muszą być zgodne z diagnozą: opisem głównych barier dostępności dla osób z niepełnosprawnościami i osób starszych oraz opisem najważniejszych potrzeb w zakresie tworzenia oferty instytucji kultury dla osób z niepełnosprawnościami i osób starszych. Musi być widoczny ich związek z postawionym celem/celami. Działania muszą być zgodne z Modelem dostępnej kultury – wskazywać na obszar dostępności, etap podróży odbiorcy oraz krok, którego/których będą dotyczyć. Katalog działań musi być sporządzony w taki sposób, by wiadomo było, które są zależne od ewentualnego otrzymania grantu w II etapie projektu, a które zostaną zrealizowane niezależnie. **Limit słów:** maksymalnie 500.

1. Poprawa obsługi z wykorzystaniem środków rozwiązań wspierających komunikowanie się - zapewnienie usługi tłumacza PJM w instytucji/ instalację urządzeń czy środków technicznych do obsługi osób słabosłyszących, działanie wynika z bariery ujętej w autodiagnozie (brak tłumacza PJM oraz znajomości PJM przez pracowników instytucji). Dotyczy obszaru słyszenia oraz Kroku 3, 4, 5 z MDK.
2. Wdrażanie nowych metod pracy z osobami ze szczególnymi potrzebami w ramach prowadzonej oferty instytucji - działanie wynika z ujawnionych potrzeb zespołu instytucji, dotyczy obszaru dostępności czucie, rozumienie, widzenie, słyszenie. Dotyczy kroku 6 z MDK.
3. Montaż kodów QR na wystawie stałej kierujących do audiodeskrypcji publikowanych na stronie www - bariera z autodiagnozy dot. braku kodów QR w przestrzeni z opisem eksponatu, obszar dostępności: widzenie. Działanie dotyczy kroku 5, 6 i 8 z MDK.
4. Opracowanie i publikacja Przedprzewodnika na stronie www - potrzeba ujawniona w ramach szczegółowej analizy programu, obszar dostępności: czucie. Działanie dotyczy kroku 5, 6, 8 z MDK.
5. Wyposażenie instytucji w mobilne krzesła dla osób starszych - działanie dotyczy zdiagnozowanej bariery w ramach analizy szczegółowej programu, pn. wizyta w muzeum, obszar dostępności: poruszanie się. Działanie dotyczy kroku 5, 6, 8 z MDK.
6. Wsparcie poruszania się po przestrzeni instytucji dla osób ze szczególnymi potrzebami w obszarze widzenia, np. montaż ścieżek / naklejek naprowadzających - działanie dotyczy bariery architektonicznej zawartej w autodiagnozie. Działanie dotyczy kroku 5, 6, 8 z MDK.
7. Udostępnianie materiałów audio-wideo na wystawie stałej poprzez dodawanie tłumaczy PJM do poszczególnych materiałów oraz audiodeskrypcji - bariera zdiagnozowana w autodiagnozie: dostępność cyfrowa, obszar dostępności: widzenie, słyszenie. Dotyczy kroku 5, 6, 8 z MDK.
8. Budowa nowej i dostępnej budki nagraniowej będącej elementem wystawy stałej - budka nie jest w pełni dostępna wymiarowo (problem zdiagnozowany w dostępności architektonicznej), obszar dostępności: poruszanie się. Dotyczy Kroku 5, 6, 8 z MDK
9. Zakup i montaż pętli indukcyjnej w sali kinowo-koncertowej - bariera zdiagnozowana w autodiagnozie (dostępność architektoniczna), obszar dostępności: słyszenie, Działanie dotyczy kroku 5, 6, 8 z MDK.
10. Wspieranie dostępności oferty w obszarze widzenia i słyszenia - zrealizowanie w instytucji wybranych wydarzeń zaplanowanych w kalendarzu z audiodeskrypcją oraz

tłumaczeniem na PJM, działanie wynika z potrzeby instytucji dotyczącej zwiększania dostępności oferty. Działanie dotyczy kroku: 5, 6, 8 z MDK.

11. Udostępnianie wystawy stałej i czasowej o nowe materiały i rozwiązania, zlecenie opracowania tyflografik lub wydruków 3D do wybranych eksponatów prezentowanych na wystawie - bariera zdiagnozowana w dostępności architektonicznej, obszar dostępności: widzenie. Działanie dotyczy kroku: 5, 6, 8 z MDK.
12. Podnoszenie kompetencji pracowników, koordynatorki i zespołu ds. dostępności oraz współpracowników i nowo zatrudnianych pracowników, udział w szkoleniach i warsztatach o tematyce dostępnościowej - dotyczy potrzeb instytucji ujawnionych przed podjęciem udziału w Przedsięwzięciu szkoleniowym oraz w trakcie. Działanie dotyczy kroku: 1, 3 z MDK.
13. Niwelowanie barier technicznych w dostępie do instytucji, zakup usług i narzędzi zwiększających dostępność oferty instytucji kultury, pozyskiwanie dotacji zewnętrznych - potrzeba instytucji ujawniona przed rozpoczęciem Przedsięwzięcia oraz w trakcie. Działanie dotyczy każdego obszaru dostępności oraz kroku 5 z MDK.

Opis tego, jakie znaczenie dla realizacji celów krótkoterminowego i długoterminowego będzie miało ewentualne uzyskanie grantu. Limit słów: maksymalnie 500.

Uzyskanie grantu będzie miało kluczowe znaczenie zarówno dla realizacji celów krótkoterminowych, jak i długoterminowych Muzeum Polskiej Piosenki w Opolu. Środki pozwolą nie tylko na niwelowanie barier technicznych, ale także na wdrożenie zmian systemowych, które zapewnią trwałość działań i włączenie osób ze szczególnymi potrzebami do procesu współtworzenia oferty.

Grant zmotywuje do sformalizowania działań instytucji w obszarze dostępności. Powołany zostanie zespół ds. dostępności o formalnym charakterze, którego zadania zostaną jasno określone w zarządzeniu dyrektora.

Środki przeznaczone zostaną na konsultacje i nawiązywanie relacji z lokalnymi instytucjami/ stowarzyszeniami/ fundacjami, proces ewaluacji udostępnionej oferty kulturalnej dla osób ze szczególnymi potrzebami, proces planowania i partycypacji oferty, a także diagnozowania potrzeb. Planujemy organizację spotkań integracyjno-informacyjnych oraz konsultacyjnych. Takie działania zapewnią lepsze rozpoznanie potrzeb publiczności i rozwój bazy lokalnych kontaktów, które staną się fundamentem dalszej współpracy.

Istotnym elementem będzie poprawa dostępności cyfrowej, architektonicznej i informacyjno-komunikacyjnej w zgodzie z obowiązującymi ustawami, co znacząco wpłynie na dostępność instytucji oraz zwiększenie dostępności oferty kulturalnej instytucji, co przyczyni się do zwiększenia liczby osób ze szczególnymi potrzebami, która będzie korzystać z oferty muzeum. W dłuższej perspektywie grant stanie się impulsem do realizacji celów strategicznych. Po pierwsze, pozwoli na dostosowanie instytucji do ustawowych standardów w zakresie dostępności. Po drugie, umożliwi zespołowe planowanie i realizację oferty instytucji wraz z osobami ze szczególnymi potrzebami w procesie partycypacyjnym, a także na rozwijanie lokalnych współprac i konsultacji na rzecz udostępnianej oferty.

Grant pozwoli także na dalszy rozwój kompetencji koordynatorki ds. dostępności i całego zespołu poprzez wdrażanie nowych rozwiązań, planowanie realizację dostępnej oferty z uwzględnieniem partycypacji, wdrażanie dobrych praktyk w pracy wewnętrznej, a także praktyczne testowanie Modelu Dostępnej Kultury.

Zacieśnienie współpracy z organizacjami lokalnymi oraz pozyskiwanie nowych partnerów zwiększy trwałość efektów, a także pozwoli na poszerzenie bazy kontaktów wspierających osoby ze szczególnymi potrzebami.

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Dzięki grantowi muzeum będzie mogło wprowadzać nowe narzędzia ewaluacyjne, aby badać jakość oferty i usług, oraz testować rozwiązania odpowiadające na realne potrzeby odbiorców. Ważnym efektem będzie także zwiększenie potencjału instytucji w zakresie pozyskiwania kolejnych dotacji, co zapewni ciągłość działań. Projekt pozwoli rozwijać wspólny dla instytucji język dostępności.

Podsumowując, grant umożliwi wdrożenie systemowych, trwałych rozwiązań. W krótkim okresie przyczyni się do powołania zespołu, zwiększenia dostępności oferty, niwelacji barier technicznych, a w dłuższym – do budowy spójnej polityki dostępności, zakorzenionej w strukturach i praktykach muzeum.